

Výber z kalendára podujatí KST na rok 2020

29. – 31. 5. 2020

57. stretnutie čitateľov časopisu Krásy Slovenska, Hermanovce – Bachureň
KST sekcia PT, redakcia Krásy Slovenska, KST Hermanovce, R KST Prešov
info: Florián Valenčin, 0919 399669, oliflorian@gmail.com, www.kstpo.sk, www.kst.sk

2. – 5. 7. 2020

67. celoslovenský zraz KST, Hrabušice – Slovenský raj
51. stretnutie turistických oddielov mládeže (TOM) KST začína už od 29. 6. 2020.
obec Hrabušice, R KST Spišská Nová Ves, KST – sekcia PT
info: Jindro Racek, 0907 234802, jindro.racek@gmail.com, www.kst.sk; www.hrabusice.sk

19. – 23. 8. 2020

42. zraz cykloturistov KST, Martin – Vrútky
R KST Turiec, KST Vrútky, mesto Martin, mesto Vrútky
info: Ján Pullmann, 0902 340624, jnplmnn@gmail.com; www.kst.sk

19. 9. 2020 Európsky deň turistiky (IVV)

12. stretnutie priaznivcov KST, Medzilaborce, výstup na Chvastejov (Laborecká vrchovina)
TK Vertepy Medzilaborce, R KST Humenné, KST sekcia PT
info: Dušan Reiser, 0908 487485, dusan.reiser@gmail.com; Želka Sekelová, 0918 979996, sekelova.zelka@gmail.com, www.kst.sk

praje všetkým turistom a užívateľom turistických značkových trás
Sekcia značenia KST

11. medzinárodný zimný zraz turistov KČT, PTTK a KST sa uskutoční v Rýmařově (Nízky Jeseník, Česká republika) v termíne 30. 1. – 2. 2. 2020. Hlavným usporiadateľom je Klub českých turistov, oblasť Moravskoslezská. Podrobné informácie vrátane prihlášky sú na stránke: <http://zimni-sraz.eu/>.

21. valné zhromaždenie Klubu slovenských turistov sa uskutoční v termíne 27. a 28. marca 2020 v Liptovskom Mikuláši v zariadení Strednej odbornej školy polytechnickej/RZ Demänovka.

Anton Hasák 70 rokov

Anton Hasák sa narodil sa v roku 1949 v Michalovciach, kde aj dodnes býva. Najväčšou jeho vášňou je pobyt v prírode. Okrem turistiky sa venuje zberateľstvu, fotografovaniu, ochrane prírody či publikačnej činnosti. S turistikou začal už v roku 1956. Už nasledujúci rok sa zúčastnil 1. ročníka 100 jarných kilometrov a potom mnohých ďalších turistických akcií.

V organizovanej turistike pôsobí od roku 1971. Cvičiteľom IV. triedy pešej turistiky sa stal v roku 1974 a III. triedy v roku 1977, značkárom III. triedy v roku 1976, II. triedy v roku 1980 a cvičiteľom cykloturistiky III. triedy v roku 2010. Splnil podmienky na získanie II. výkonnostnej triedy, získal 42 oblastných turistických odznakov a 41 odznakov 100 jarných kilometrov.

Anton Hasák sa zúčastnil celkovo na 44 letných celoslovenských zrazoch, 35 zimných celoslovenských zrazoch turistov, ako aj 18 slovenských zrazoch cykloturistov. Bol zakladateľom a zároveň prvým predsedom OT TJ Spoje. Pomáhal rozbiehať turistiku v TJ Slovan a TJ Zemplín. Z poverenia OV ČSZTV v roku 1981 bol spoluzakladateľom TJ Turista Michalovce, kde prevzal funkciu predsedu klubu, ktorú vykonáva dodnes. Niekoľko rokov vykonával funkciu predsedu Výboru zväzu turistiky OV ČSZTV. Veľakrát bol vyhodnotený ako najlepší turista okresu. Funkcionárskej činnosti sa neprestal venovať do dnešných dní, určitú dobu bol predseda aj podpredseda sekcie cykloturistiky KST. Pri svojej turistickej činnosti navštívil celé Slovensko, ale aj susedné štáty.

Treba vyzdvihnúť aj Hasákovu publicistickú prácu, prispieval článkami do lokálnej tlače (Michalovečan, Korzár, Zemplínske Noviny) alebo celoštátnej – Krásy Slovenska. Doteraz mal uverejnených okolo 450 príspevkov, v poslednom čase aj vo viacerých internetových novinách. Ako spoluautor sa podieľal aj na reprezentatívnej publikácii Okres Michalovce, na turistickom sprievodcovi Vitajte v regióne Zemplín, Zemplínska šírava a okolie, Dolný Zemplín – Zakarpatská Ukrajina, 50 rokov turizmu na Zemplínskej šírave, Michalovce – Čas v obrazoch či na dokumentárnom filme Michalovce, srdce Zemplína ... ostatných 100 rokov. Turistikou propagoval svojimi vystúpeniami aj v televízii (STV, TV JOJ, TV Markíza, TV Zemplín, TV Mistral), v Slovenskom rozhlas (rádio Regina Košice a Slovenský rozhlas Banská Bystrica), mal okolo 20 odvysielaní za rok. Nemožno zabudnúť ani na jeho verejno-prospešnú činnosť pri organizovaní a vedení turistických podujatí prístupných širokej verejnosti, či už s lokálnou, regionálnou alebo celoslovenskou pôsobnosťou. Na týchto akciách sa počas jeho pôsobenia zúčastnili stovky milovníkov prírody, no nasledujú ho aj jeho deti a už aj vnúčatá. Za svoju aktívnu športovú činnosť v oblasti turistiky získal Anton Hasák mnoho ocenení:

- 1978 – pamätnú medailu k 90. výročiu organizovanej turistiky v Československu,
- 1988 – pamätný odznak k 100. výročiu organizovanej turistiky v Československu,
- 1998 – Strieborný odznak Klubu slovenských turistov,
- 1999 – ÚR KST mu vyslovila poďakovanie za podiel na tvorbe novodobého modelu turistiky
- 1999 – Strieborná medaila SZTK za prácu v prospech slovenskej telesnej výchovy,
- 2000 – Zlatý odznak Turista SR, udelený VV KST,
- 2007 – Cena primátora mesta Michalovce,
- 2009 – Zlatý odznak KST,
- 2012 – Cenu primátora za 30-ročné vedenie klubu KST Turista Michalovce,
- 2013 – Plaketa Alojza Lutonského, jedno z najvyšších vyznamenaní KST,
- 2016 – ďakovný list KST,
- 2017 – medaila KST,
- 2018 – ocenenie mesta Michalovce za činnosť v oblasti turistiky,
- 2019 – Cena mesta Michalovce za celoživotný podiel na rozvoji turistiky.

Ing. Miroslav Štefanský, podpredseda KST Turista Michalovce

40 rokov vysokohorskej turistiky na Hornej Nitre

Začalo to tak, že jedného dňa na schôdzi Odboru turistiky Baník Prievidza v bode „rôzne“ sa spomenula výzva telovýchovnej školy z Bratislavy, že sa môžu prihlásiť záujemcovia o školenie inštruktorov vysokohorskej turistiky. Účastníci školenia mali nárok na platené voľno, keďže išlo spoločenský záujem. Lenže nahlásení adepti z radov OT Baník Prievidza boli poprední pracovníci a dostať týždeň voľna – to chcelo veľké porozumenie aj účinnú „tlačenu“. Podarilo sa. Prví absolventi dostali za úlohu založiť v klube, ktorý ich vyslal, oddiel vysokohorských turistov. Tími „apoštolmi“, čo nám priniesli základy vysokohorskej turistiky (VhT) boli dvaja vzrastom malí, ale duchom veľkí a veci oddaní ľudia – Maroš Petrinec a Maroš Šajnoha. Prvý bol aktívny vysokohorský turista, vedel, čo treba adeptov o VhT naučiť. Druhý bol učiteľ telovýchovnej školy, aktívny výškový horolezec, ten vedel nielen čo, ale aj ako odovzdávať potrebné vedomosti a zručnosti. Ubehlo 40 rokov. Na kurzoch základov horolezectva sa stovky turistov naučili, ako narábať s lanom, ako cepinom brzdiť, ako chodiť na mačkách a v posledných rokoch aj to, ako bezpečne zdolávať módne ferraty. Koľkým turistom tieto vedomosti zachránili život, sa nevie – neexistujú štatistiky. Aj keby len jednému, tak to má zmysel. Patrim tiež k hrdým absolventom VhT prípravy a dalo mi to veľa: istotu a suverenitu pohybu v ťažšom teréne, dobrý pocit, že sa viem dostať i z vážnych problémov, lebo ovládam horolezeckú techniku. A množstvo kamarátov. Nikdy som nemal problém zohnať spoločníka na zamýšľanú túru. Dnešní členovia nášho oddielu chodia suverénne do Álp a v ich zornom poli sú aj horstvá v USA, Číne, Južnej Amerike. Neprekážajú im hranice, nemajú jazykové problémy, viacerí dokonca ani finančné. Sú dobre pripravení kondične aj technicky, majú primeranú výstroj aj výzbroj a vedia ju správne používať.

Naše začiatky boli neporovnateľne skromnejšie. Čo sme mali pri založení oddielu? Zastaralé železné karabíny, konopné lano, kované mačky, banícke prilby. Ako-tak ešte obstáli cepíny s drevenými rúčkami. Naporúdzili boli cvičné skaly na Hrádku, postupne aj Kalamárka, Pajštún, rokliny Slovenského raja. Zúčastňovali sme sa aj bežných turistických podujatí materského klubu, ale po svojom. Napríklad výstup na Uhrovský hrad: kým ostatní šli po značkovaných chodníkoch, my sme si vytýčili „azimut“ a z trasy sme neuhli, ani keď nám cestu prehradila skala. Našou métou však boli, samozrejme, Vysoké Tatry. Nenapodobňovali sme horolezcov, no trúfli sme si na hrebeňovky bočných rázsoch, na známe vysokohorské trasy, ako Pariského chodník, Nemecký rebrík, Martinovku. Dokonca aj na niektoré časti hlavného hrebeňa, a to aj v zime. Viacerí členovia oddielu VhT boli súčasne aj členmi horolezeckého oddielu Banské stavby Prievidza. Nejedni mladí člen oddielu po absolvovaní základov VhT „preliezli“ k horolezcom a, naopak, starší horolezci radi „zostúpili“ do nášho oddielu VhT, kde si naďalej užívali hory na menej exponovaných túrach. My sme od nich naberali cenné skúsenosti a postupne spriadali plány na zahraničné expedície.

Pred rokom 1989 boli Alpy viac-menej tabu, tak sa náš pohľad obracal hlavne ku Kaukazu. Prvý výjazd sa nám podaril cez CKM (Cestovná kancelária mládeže), do oblasti Dombaj-Teberda, ale to ešte nebolo to pravé, orechové. So spomínaným Marošom Petrincom sme absolvovali náročný, no krásny a lezecky úspešný zájazd do pohoria Prokletie, na hranici bývalej Juhoslávie a Albánska. Pri druhom zájazde na Kaukaz sa našim hlavným cieľom stal Elbrus. Na Pri-elbrusie sme šli ako účastníci Medzinárodného horolezeckého tábora. Tým sme mali zabezpečenú voľnosť pohybu po dopredu dohodnutých trasách. Každá skupina mala prideleného

▼ Oddiel VhT Prievidza na Granátovej lávke vo Vysokých Tatrách

▲ Oddiel pred Chatou pri Zelenom plese

▼ Oddiel na turistike v pohorí Prokletije v Albánsku

akéhosi dozorujúceho inštruktora a okrem toho sme na každý výjazd dostali dve vyslačky, cez ktoré sme každé dve hodiny museli hlásiť postup a celkový stav. Jednu vyslačku obsluhoval náš člen, ktorý ruštinu neovládal, jeho hlásenia boli hotová groteska. No dôležitejšie bolo, že z nášho 12 členného družstva vystúpili na Elbrus jedenásti! Po návrate domov nás zasypali gratulácie, aj otázky. Ľuďom nešlo do hlavy, ako sme sa vôbec do toho Medzinárodného horolezeckého tábora dostali! Nuž ako, napísali sme úradne znejúci, a vďaka pečiatke Sekcie VHT aj úradne vyzerajúci „dokument“ a všetko fungovalo ako treba ☺. Osobitnú zmienku si zaslúži aj náš pamätný zájazd na Pripolárny Ural. Totálna divočina, žiadne cesty (viac ako 200 kilometrov sme splavovali po riekach) a mraky komárov nám umožnili dosýta si „užiť“ sibírsku prírodu. S moskytierami na hlavách sme viac než turistov pripomínali islamských bojovníkov. Všetko, čo mohlo, sa skomplikovalo. Zmeškali sme aj plánovaný termín návratu a v tom čase, bez mobilov, viete si predstaviť aký nepokoj a obavy rástli v rodinách, aj v zamestnaní. S odstupom času človek zabúda na zlé a vďaka všetkým tým emóciám a zážitkom

nám zostali nezabudnuteľné spomienky. Pravda, niečo nás tieto výpravy stáli, na väčšiu časť nákladov sme však boli schopní zarobiť si výškovými prácami.

Po zmene politického režimu odrazu bolo možné chodiť na západ, dokonca jednoduchšie ako na východ. Vznikol samostatný Klub slovenských turistov, onedlho aj samostatná Slovenská republika. Sekcia VHT KST mala v programe zahraničné zápočtové cesty. Jednej alpskej sa zúčastnili štyria naši členovia a dvom z nich sa splnil sen mnohých horolezcov - absolvovali úspešný výstup na Matterhorn. Nasledovali ďalšie alpské vrcholy: Grossglockner, Dachstein, Triglav Marmolada, Mont Blanc. A ďalšie pohoria a ich vrcholy: Džebel Toubkal, Akongaqua, Kilimanjaro. Ozaj je na čo spomínať, je čo oslavovať. Niekomu by mohlo napadnúť, že sme s oslavami mohli počkať do 50. výročia. No nemohli, lebo zákony života sú už raz také. Ani dnešného dňa sa už mnohí nedožili a ktovie, kto z nás tu bude o ďalších 10 rokov. A ďalšia, ešte dôležitejšia okolnosť: náš oddiel vysokohorskej turistiky akoby nabral nový dych, to mňa osobne mimoriadne teší. V takejto atmosfére sa oslavuje výborne, horšie by bolo pietne postávať pri hrobe prievidzskej vysokohorskej turistiky. Našťastie, ono to naplno žije! Naši pokračovatelia sa majú čím pochváliť. Vedia sa obracať v súčasnom svete aspoň tak, ako sme sa my vedeli obracať v tom našom, ešte aj lepšie. Listujeme spolu v našej starej kronike aj v ich krásnych nových fotokničkách. Premietame si filmy, cédečky a videá. Ožívujeme naše spomienky. Som rád, že som sa mohol podeliť o tie svoje. Horám zdar!!!

Ing. Augustín Machata,
majster turistiky
(krátené)

Kúpim časopis Krasý Slovenska, ročníky 1923 – 1926 a 1939 – 1945. Na výmenu ponúkam kompletne zviazané ročníky 1933, 1934 a 1936. Tel.: 0949 341973 alebo e-mail: noro.hory@gmail.com